

Mál nr. 336/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Slysátrygging launþega.

Vátryggingartaki (X)

Bótaskylda. Ásetningur. Skerðing bóta. Stórkostlegt gáleysi.

Gögn.

1. Málskot móttakið 17. september 2025, ásamt fylgiskjöllum.
2. Athugasemdir V, dags. 20. október 2025, ásamt fylgiskjöllum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 29. október 2025.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 4. nóvember 2025, ásamt fylgiskjali.

Málsatvik.

Fram kemur í fyrirbyggjandi lögregluskýrslu að M hafi lent í vinnuslysi hinn 11. desember 2024. Er lögreglan kom á staðinn voru sjúkraflutningamenn að hlúa að M sem hafi fundið fyrir miklum eymslum í baki, fótleggjum og vinstri handlegg. Þá segir að M hafi verið með hjálm. Í skýrslunni er m.a. haft eftir vitni að hann hafi séð í myndavél þar sem M hafi gengið að vinnusvæði og kastað frá sér hönskum c.a. tvo metra niður í grunn og hafi síðan hent sér fram af malarpalli niður í grunninn. Taldi vitnið augljóst að ekki hafi verið um slys að ræða heldur hafi M vísvitandi hent sér fram af pallinum, vitandi um hversu hátt fallið var. Þá kemur fram í lögregluskýrslunni að starfsmenn á staðnum hafi upplýst lögregluna um að M hafi misst meðvitund við fallið en hafi síðan komið til meðvitundar áður en sjúkralið kom á vettvang.

Í málskoti hafnar M því að hann hafi valdið slysinu af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi. Þvert á móti byggir M á því að slysið verði rakið til þess að hann hafi misst jafnvægið og fallið ofan í grunninn. Telur hann sig því ótvírætt eiga bótarétt úr slysátryggingu launþega hjá V. Máli sínu til frekari stuðnings vísar M m.a. til þeirrar ákvörðunar lögreglu að fella niður mál á hendur M, en M hafi verið kærður til lögreglu fyrir meint fjársvik í tengslum við slysið. Bendir M á að lögreglan hafi komist að þeirri niðurstöðu að ekki sé hægt að sanna hvort huglæg afstaða M, þegar hann fór niður af pallinum í umrætt sinn, hafi staðið til þess að svíkja út tryggingabætur. Þá bendir M einnig á að ákvæði í c-lið 7. gr. skilmálanna sbr. 1. og 2. mgr. 27. gr. vátryggingasamningalaga nr. 30/2004 áskilji annað hvort ásetning eða stórkostlegt gáleysi til þess að það geti leitt til brottfalls bótaréttar. Þegar um slíka takmörkun á ábyrgð vátryggingafélags sé að ræða beri það almennt sönnunarbyrði um að slík háttsemi hafi átt sér stað. Því sé ljóst að jafnvel þó svo að talið yrði að M hafi sýnt af sér gáleysi dugi það ekki til brottfalls bótaréttar nema slíkt gáleysi hafi verið stórfellt. Telur M að eins og atvikum málsins sé háttað hafi V ekki sýnt fram á að M hafi valdið slysinu af gáleysi, hvað þá með stórkostlegu gáleysi eða ásetningi. Þá leggur M áherslu á að um hafi verið að ræða slys sem hafi gerst án vilja hans. Hann eigi því fullan bótarétt úr slysátryggingu launþega hjá V. Þessu til viðbótar bendir M á að í tilkynningu X til Sjúkrátrygginga sé slysinu lýst með sama hætti og M byggi á. Auk þess hafi M aðeins verið búinn að vinna á vinnustaðnum í örfáa daga er hann slasaðist. Hann hafi því verið óvanur þessu tiltekna byggingarsvæði sem spili eðli máls samkvæmt einhvern þátt í slysinu. Að lokum er á því byggt í málskoti að fyrstu daganna eftir slysið hafi M verið illa áttaður, auk þess sem hann hafi vegna tungumálaerfiðleika átt erfitt með samskipti við starfsfólk Landspítalans. Verði að hafa þetta í huga varðandi það sem kann að vera haft eftir honum um slysið í sjúkragögnum.

Í athugasemdum V, dags. 20. október 2025, er á því byggt að slysið verði rakið til ásetnings M. Færir V ítarleg rök þessu til stuðnings. Telur V því að M eigi því ekki rétt á bótum úr slysátryggingu launþega. Í þessu sambandi bendir V m.a. á að í lögum um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 (VSL) sé að finna skýra heimild til að fella brott ábyrgð V sé vátryggingaratburði valdið af ásetningi. Sé það skilyrði ekki sett að samhliða verði að liggja fyrir sakfelling eða útgáfa ákæru í sakamáli. Telur V að þrátt fyrir að lögreglan hafi talið ómögulegt að sanna ásetning M til fjársvika, sé ljóst af fyrirbyggjandi gögnum að M hafi ollið tjóninu af ásetningi og því beri V ekki ábyrgð, sbr. 89. gr. VSL og c-lið 7. gr. skilmála slysátryggingar launþega og 19. gr. almenns skilmála V. Þá bendir V einnig á að í tilkynningum til Sjúkrátrygginga frá X og Y, sem fór með verkstjórn á svæðinu, sé atvikum ekki lýst með sama hætti.

Í viðbótarathugasemdum M, dags. 29. október 2025, eru fyrri rök ítrekuð og gerðar verulegar athugasemdir við þau rök sem er að finna í framangreindum athugasemdum V. Fjallar M síðan um það með ítarlegum hætti að gögn málsins sýni ekki fram á að tjón M verði rakið til ásetnings hans.

Í viðbótarathugasemdum V, dags. 4. nóvember 2025, er ítrekað að sönnunarkröfur í einkamálum séu aðrar en í sakamálum. Niðurstaða rannsóknar lögreglu breyti því engu varðandi bótarétt M. Hvað varði meintan ásetning M þá telur V að horfa verði til samtímaganga og þess sem ótvírætt sé haft eftir M um slysið í sjúkragögnum. Þá telur V að fyrirbyggjandi myndband sýni að um ásetning M hafi verið að ræða, enda hafi hann ekkert erindi átt ofan í grunninn og viðvörunarmerkingar hafi verið skýrar og lýsing fullnægjandi. Þá telur V að myndbandsupptakan sýni að á engum tímapunti hafi M misst jafnvægið.

Álit.

Eins og að framan greinir telur V að M eigi ekki rétt á bótum úr slysaftryggingu launþega þar sem líkamstjónið vegna slyssins 11. desember 2024 verði rakið til ásetnings hans. Þó svo að nefndin telji að gögn málsins sýni fram á það með ótvíræðum hætti, ekki síst fyrirbyggjandi myndband, að slys M verði ekki rakið þess að hann hafi einfaldlega misst jafnvægið í umrætt sinn, telur nefndin ekki forsendur til að fullyrða að um ásetning af hálfu M hafi verið að ræða. Hins vegar telur nefndin, samanber eftirfarandi umfjöllun, að saknæmisstig M hafi í umrætt sinn verið mjög hátt.

Þrátt fyrir að nefndin hafi að framan komist að þeirri niðurstöðu að ekki verði lagt til grundvallar að tjónið verði rakið til ásetnings M, telur nefndin að gögn málsins eigi að leiða til þess, sbr. 90. gr laga um vátryggingarsaminga nr. 30/2004 (VSL), að vegna stórkostlegs gáleysis beri að fella niður bótarétt M úr slysaftryggingu launþega hjá V. Samkvæmt 1. mgr. 90. gr. VSL. má lækka eða fella niður ábyrgð vátryggingafélagsins hafi vátryggður í slysaftryggingu valdið því af stórkostlegu gáleysi að vátryggingaratburður varð eða afleiðingar hans urðu meiri en ella hefðu orðið. Við sakarmatið skal líta til sakar vátryggðs, hvernig vátryggingaratburður bar að, hvort vátryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur nýtt og atvika að öðru leyti. Ljóst er að fyrrgreint lagaákvæði býður upp á nokkurt mat og þarf að skoða atvik í hverju máli fyrir sig.

Í því atviki sem hér um ræðir var M hvorki undir áhrifum áfengis né fíkniefna. Á grundvelli fyrirbyggjandi ganga, ekki síst myndbands, telur nefndin hins vegar að ganga megi út frá því að þó ekki hafi verið fallist á að tjón M verði rakið til ásetnings hans beri háttalag hans í umrætt sinn með sér að hann hafi lítið látið sig varða hvort hann yrði fyrir tjóni eða ekki. Það að henda frá sér vettlingum ofan í grunninn og að því virðist að nánast ganga beint fram af brúninni, verður að mati nefndarinnar ekki flokkað með neinum öðru hætti en sem stórkostlegt gáleysi af hálfu M. Með hliðsjón af háttsemi M, er það því mat nefndarinnar að V sé heimilt að fella niður bótarétt M úr slysaftryggingu launþega.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum vegna líkamstjóns úr slysaftryggingu launþega hjá V.

Reykjavík, 18. nóvember 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir